

Onderwijs met

Leef

OVERHEID, BEDRIJFSLEVEN EN
ONDERWIJS SLAAN DE HANDEN INEEN

De gemeente en scholen Regius College en VONK in Onderwijsstad Schagen werken nauw samen, onder andere aan doorlopende leerlijnen. Dat is belangrijk omdat ze de overgang tussen verschillende onderwijsniveaus vergemakkelijken en ervoor zorgen dat leerlingen voortbouwen op wat ze eerder hebben geleerd. Steeds meer worden opleidingen op elkaar afgestemd en ook het bedrijfsleven haakt aan om mee te denken over de inhoud. Schagen is een bestemming voor goed onderwijs, geen station om voorbij te rijden, benadrukken wethouder Puck de Nijs-Visser, onderwijsdirecteur van VONK Miriam Covert en directeur van het Regius College Edwin Siemons. Met gepaste trots vertellen ze over gezamenlijke projecten en idealen.

Puck de Nijs-Visser, Miriam Coevert en Edwin Siemons hebben elkaar gevonden in hun visie op onderwijs in Schagen. Zij delen ambities voor thuisnabij onderwijs en verschillende volledig doorlopende leerlijnen in deze stad voor leerlingen uit alle niveaus van het vmbo, op weg naar mbo en havo. "Mensen kijken vaak naar Alkmaar en Amsterdam maar in Schagen bieden we alle kansen, mogelijkheden en ingrediënten om hier een volledige leerlijn te doorlopen", vertelt Coevert. "Van primair onderwijs tot een volledige beroepsopleiding op mbo-niveau. En binnenkort zelfs een post-hbo: namelijk de opleiding Energietransitie Noord-Holland Noord. Die is door InHolland opgezet met

PUCK DE NIJS-VISSER

is 34 jaar. Ze is sinds 1,5 jaar wethouder Onderwijs, jeugd en werkgelegenheid van de gemeente Schagen.

'Als wethouder werk ik heel graag mee aan bloeiend onderwijs waarin de jeugd zijn talenten kan ontwikkelen.'

gelden vanuit de [Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland](#) en gaat in september van start. Wij geloven dat we met deze samenwerking innovatie versnellen. Dat we het verschil kunnen maken zodat mensen in de regio blijven om te wonen, werken en leren. En dat we van betekenis kunnen zijn voor bedrijven en bedrijvigheid in de regio."

Focus op Schagen en op techniek

"We leggen de focus op Schagen en op techniek", vertelt wethouder De Nijs-Visser. "Bedrijven vragen om technisch geschoold personeel. Hoe mooi is het dan dat het onderwijs daarop aansluit? We bieden studenten een opleiding waarmee ze hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten." Coevert vertelt verder: "De nadruk ligt in onze regio op groen, blauw en grijs onderwijs. Groen staat voor land- en tuinbouw, grijs voor de harde techniek en blauw voor maritiem. Bedrijven in deze sectoren zijn volop in beweging, bijvoorbeeld met drones. Maar ook met de waterproblematiek: in de winter is het te nat, in de zomer te droog en we hebben last van de verzilting van de grond. Er worden nu proeven gedaan in fieldlabs met wateropslag en verschillende gewassen bij een boerderij. Daarbij worden ook studenten ingezet. De technologische ontwikkeling gaat hier echt heel snel. Het is belangrijk dat we samenwerken met de bedrijven die hierin voorop lopen en samen met die bedrijven kijken wat dat vraagt van het onderwijs. Vervolgens kunnen we ons onderwijs daar op aanpassen."

Overzichtelijk samenwerken

"Wij als Onderwijsstad Schagen hebben een unieke positie", vertelt Edwin Siemons. "Waar je in Amsterdam te maken hebt met

misschien wel veertig schoolbesturen, zitten wij met een paar partijen om tafel. Dat maakt het overzichtelijk waardoor we makkelijker het verschil kunnen maken. Het is een van mijn ambities om de harde scheiding tussen de schoolsoorten en de niveaus van middelbaar onderwijs weg te nemen. Hier op de campus hebben we alle niveaus in huis, van praktijkschool tot en met vwo. Ik denk dat havo-/vwo-leerlingen prima mee kunnen draaien met het vmbo en mbo, in bijvoorbeeld keuzevakken of

"Wat ik zo mooi vind aan onze scholengemeenschap in Schagen is dat er lef is om door te pakken en door te zetten"

projecten. Ze kunnen gebruik maken van dezelfde lesstof, praktijklokalen zoals het techlab en dezelfde kennis. Dat zou echt een verrijking van het curriculum zijn en de kennis wordt maximaal gedeeld. En dat kunnen we ook koppelen aan bedrijven. Ze kunnen daar alvast meekijken met beroepen en kennis opdoen uit de praktijk. Dat is minder ingewikkeld dan het misschien lijkt. Alles is heel dichtbij en de bereidheid tot samenwerking is groot.”

Trends in het onderwijs

Landelijk stroomt er vanuit de theoretische leerweg in het vmbo zo'n 15% door naar de havo. “In Schagen is dat elk jaar rond de 7%”, vertelt Siemons. “We gunnen iedere leerling zijn eigen unieke leerweg naar een kansrijke toekomst. Dat we afwijken is een gegeven

waar wij als school een actie aan moeten koppelen. De onderwijsminister moedigt ons aan om niet alleen vanuit havo naar hbo te kijken, maar ook vanuit havo eerst naar mbo om vervolgens naar het hbo te gaan. Dat kunnen wij perfect invullen.” De Nijs-Visser: “Al moeten leerlingen en hun ouders zich soms wel realiseren dat het hbo niet voor iedereen de ideale keus is. Het is toch fantastisch als leerlingen kiezen voor praktijkonderwijs en zich kunnen specialiseren in een bepaald vakgebied. Dat we faciliteren wat ze willen leren en dat hun talent volledig tot bloei komt.”

Corona

Het valt Covert op dat leerlingen sinds de coronapandemie vaker kiezen voor een beroepsbegeleidende leerweg (bbl), waarin

ze leren en werken combineren. “Aan de ene kant heeft dat een droevige reden, namelijk dat gezinnen het geld keihard nodig hebben omdat ze onder de armoedegrens leven. Aan de andere kant zien we dat bedrijven om deze bbl-ers staan te springen. Soms moedigen bedrijven studenten zelfs aan om van de beroepsopleidende leerweg (bol) over te stappen naar bbl. Zij bieden aan om de opleiding te betalen. Dat geeft wel aan hoe groot het personeelstekort is.”

Centraal contactpunt

“Het is belangrijk dat bedrijven op een goede manier aangehaakt zijn op het onderwijs”, zegt Siemons. “Wij als onderwijsinstellingen in Schagen willen gestructureerd samenwerken en een keten van partners vormen. We willen dat een ondernemer een

MIRIAM COEVERT

is 57 jaar en werkt al 27 jaar in het middelbaar beroepsonderwijs. Sinds vier jaar werkt ze bij VONK, dat is ontstaan door de fusie van het Clusius College en ROC Kop van Noord-Holland. Ze is directeur mbo.

Ze kiest bewust voor het mbo omdat ze de samenwerking met de omgeving, de bedrijven maar vooral het soort studenten ontzettend leuk vindt.

Als we die verbinding maken, dan zijn we voor de lokale arbeidsmarkt aan het opleiden. Daarmee zetten we Schagen en de Kopregio echt op de kaart."

Gesubsidieerde trajecten

"Als je even helemaal uitzoomt, dan zie je dat er een soort paraplu van een leven lang ontwikkelen over onze regio ontstaat", zegt Coevert. "Leerlingen moeten anders worden opgeleid maar ook werkenden moeten worden bij- of omschoold, simpelweg omdat het werk verandert. Naast het standaard onderwijs, dat aan alle kwalificatie-eisen voldoet en waarin staat wat leerlingen moeten kennen, kunnen en zijn, zijn er gelukkig extra gesubsidieerde trajecten. Deze helpen de innovatie uit het bedrijfsleven in het onderwijs te brengen. Denk aan het Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF Smart Future) dat de samenwerking tussen scholen, de publieke sector en het bedrijfsleven stimuleert. Het mooie is dat we ook hierbij intensief samenwerken met het Horizon College. Alleen kunnen we dit niet, we zullen echt vanuit een regiobrede samenwerking antwoorden moeten geven. Sterk Techniekonderwijs (STO) is een ander prachtig initiatief vanuit de overheid dat beter techniekonderwijs in de regio wil realiseren." vult Siemons aan. Ook de [Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland](#), die is opgezet om de regio aantrekkelijker te maken om te wonen en te werken, en Green Chain, dat zich richt op krachten bundelen in de agrifoodsector, zijn initiatieven waaraan we ons als onderwijsinstelling graag verbinden."

centraal contactpunt heeft op het moment dat hij of zij bijvoorbeeld op zoek is naar een stagiair(e) of op een andere manier wil samenwerken. En dat die ondernemer niet acht instellingen hoeft af te bellen maar dat hij de vraag bij ons kan leggen en erop vertrouwt dat wij met de beste optie komen. Dat maakt het voor bedrijven veel interessanter om samen te werken. Om die reden werken we aan een zogenaamde menukaart om vraag en aanbod voor onderwijs en bedrijven concreet te maken."

Niet meer allemaal door hetzelfde hoepeltje

Edwin Siemons, Miriam Coevert en Puck de Nijs-Visser zijn het roerend met elkaar eens over het feit dat het onderwijs moet veranderen. "Dat alle kinderen over hetzelfde paadje moeten lopen, daarna door hetzelfde gangetje moeten wandelen en dan op hetzelfde moment door hetzelfde hoepeltje moeten springen, dat is echt niet meer van deze tijd", vindt Coevert. "Het is niet goed voor kinderen. Het schoolsysteem werpt zoveel drempels op in de vorm van toetsen en examens. Ik zou dat heel graag anders zien." De Nijs-Visser vult aan: "Het ene kind gedijt daar prima op, maar het andere weer helemaal niet. Daarom is het goed dat er een kentering zichtbaar wordt. Er is een beweging ingezet richting inclusief onderwijs. Daarbij is er steeds meer

aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en ik denk dat dat heel goed is. Het is echt belangrijk dat er meer samenhang komt tussen verschillende opleidingen op verschillende niveaus." Siemons: "We staan aan de vooravond van het openbreken van het onderwijssysteem. De wet staat inmiddels al toe dat vmbo-leerlingen niet meer dertig uur per week in de klas hoeven te zitten, maar kennis ook op andere plekken mogen opdoen. Dat kan bijvoorbeeld een mbo zijn maar ook een bedrijf of een andere leerplek. Als wij goed samenwerken met alle leerplekken en inzichtelijk maken wat kinderen waar leren, dan is er heel veel mogelijk. We kunnen doorbreken dat kinderen eerst een vmbo-diploma moeten halen voordat ze aan het mbo beginnen. Of we kunnen kinderen versneld door het mbo begeleiden als een leerling dat aankan. Omdat bedrijven daar ook baat bij hebben, zullen zij eerder geneigd zijn om met ons samen te werken.

"Dat alle kinderen over hetzelfde paadje moeten lopen, daarna door hetzelfde gangetje moeten wandelen en dan op hetzelfde moment door hetzelfde hoepeltje moeten springen, dat is echt niet meer van deze tijd"

"We hebben actielijnen met elkaar opgetuigd met als doel om leerlingen in Schagen te houden én we hebben krachten gebundeld met bedrijven en collega's gekwalificeerd op gebieden zoals werken met AI en VR"

Een regio met lef

"Wat ik zo mooi vind aan onze scholengemeenschap in Schagen is dat er lef is om door te pakken en door te zetten", zegt De Nijs-Visser. "Waar de inspectie nog weleens traditioneel is, passen wij toe en leggen we uit. Dat is mooi om te zien en dat is ook wat we nodig hebben. In Petten komt er een nieuwe onderzoeksreactor. Daar werken op dit moment 1600 mensen, die een mooie gelijkwaardige mix van mbo, hbo en wo vormen. Dat zijn dus ruim vijfhonderd mbo'ers en er zijn er nog veel meer nodig met technische en nucleaire kennis. Ook zaadveredelingsbedrijven zoals BEJO hebben continu mensen met specifieke technische kennis nodig omdat ze snel groeien. Het onderwijs loopt in principe altijd een paar jaar achter op de innovatie van bedrijven, maar als we samenwerken met die bedrijven dan lopen we mee in plaats van achter." Coevert vult aan: "En laten we het mkb niet vergeten. Zij hebben geen eigen onderzoeksafdelingen en kunnen de

verbinding juist goed gebruiken. Als zij aangeven waar ze in hun bedrijven behoefte aan hebben, kunnen wij dat opnemen in onze opleidingen. Dat is winst voor alle partijen."

Verzilvering

"De techniek en gezondheid zijn de sectoren met de meeste onvervulde vacatures", vertelt Siemons. "Met de vergrijzing, die ook in Noord-Holland Noord het snel gaat, ontstaan er nog meer gaten. En door de druk op de zorg zullen steeds meer werkende mensen moeten gaan mantelzorgen waardoor er nog meer gaten vallen." De Nijs-Visser vult aan: "En er valt een schat aan kennis weg. Maar ik zie ook een kans. Wij kunnen een proeftuin van verzilvering zijn. Daarmee bedoel ik dat we al die kennis en kunde van mensen met een pensioengerechtigde leeftijd kunnen inzetten. Dat gebeurt op dit moment al in onze crisis- en noodopvang. Daar geven gepensioneerden onderwijs.

Bewonderenswaardig én inspirerend. Daar wil ik heel graag verder mee aan de slag." Coevert: "Het is aan ons de taak om onze aandacht goed te verdelen over de sectoren waar de meeste vraag naar personeel is. Zorg en welzijn mogen we absoluut niet onderbelichten en zo zijn er meer sectoren die aandacht verdienen."

Van praten naar doen

"We hebben ontzettend hard gewerkt met elkaar", zegt Siemons. "We hebben actielijnen met elkaar opgetuigd met als doel om leerlingen in Schagen te houden én we hebben krachten gebundeld met bedrijven en collega's gekwalificeerd op gebieden zoals werken met AI en VR." De Nijs-Visser: "Een andere ongelofelijk mooie stap die is gezet, is de realisatie van de nieuwe post-hbo Energietransitie. Die start in september van dit jaar en gaan we vanuit Schagen geven. Hiermee voegen we enorm veel waarde toe aan ons onderwijs. Toen ik dat een aantal maanden geleden voorstelde, verklaarde iedereen me voor gek, maar we hebben het voor elkaar gekregen. Ook dit laat weer zien dat je met samenwerking verder komt." <

EDWIN SIEMONS

is 59 en werkt al 34 jaar in het vmbo-onderwijs. Sinds tien maanden is hij directeur van het Regius College.

'Mijn hart ligt bij het vmbo en praktijkonderwijs. Ik ben echt verknocht aan deze doelgroep. Ik merk iedere dag dat de relatie tussen docent en leerlingen ontwikkeling en groei oplevert.'

